

ПРАКТИКУМ 2:

Врста и ниво студија: основне академске, 2. семестар.

Назив предмета: Практикум из историје опште књижевности 2.

Наставник (за предавања): проф. др Вук Петровић.

Наставник/сарадник (за вежбе): проф. др Вук Петровић.

Број ЕСПБ: 3.

Статус предмета: обавезни предмет.

Циљ предмета је да студент напише испитни есеј у складу с академским начелима. Овај оглед треба да покаже основно разумевање смисаоне целине и формалне специфичности конкретног књижевног феномена у његовом књижевноисторијском контексту, а пише се на једну од задатих тема и треба да има од 7 до 10 страна (од 13000 до 19000 карактера укључујући и размаке између њих).

Исход предмета је у стицању способности за примену историјског погледа на појаве у старим књижевностима, а посебно за примену темељних начела историје књижевних форми, принципа заснованих на нераскидивом јединству ових облика са њима одговарајућим садржајима; у примењеном познавању репрезентативних дела како римске литературе у њиховој повезаности са хомерском, класичном грчком и хеленистичком књижевношћу, тако и раносредњовековне литературе на латинском и европским народним језицима у њиховој вези са римским и грчким претходницима, али и једних и других у њиховој естетској изузетности, као и у формално-идејној надоградњи њихових грчких или римских полазишта.

Садржај предмета:

На Практикуму 2 обрађује се шири културни контекст хеленистичке епохе као одређујуће за идентитет римске и уопште европске модерности. Пажња се посвећује како златном веку александријског хеленизма тако и оријенталним струјањима у овом периоду. У фокусу је затим историја развоја прозних – романескних и сатиричких – форми на грчком и латинском јзеику. Сврха часова је да укаже на утицај хеленистичке књижевности на римску поезију и прозу.

Након тога, на вежбањима ће бити анализирани доминантни књижевни појави на средњовековном истоку и западу.

Оцену из Практикума 2 формира збир бодова стечених похађањем часова (40 бодова) и израдом есеја (дужине од 7 до 10 страна) на једну од понуђених тема.

ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМ (ТЕМАТСКЕ ЦЕЛИНЕ)

1. Увод у хеленизам.
2. Нова комедија (Менандар) и њен утицај на римску палијату.
3. Александријски хеленизам. Библиотечка традиција, заснивање филологије и херменеутике као духовнонаучних дисциплина. Културна политика птолемијске династије.
3. Александријска поезија 3. века п.н.е: Калимах, Аполоније, Теокрит. Утицај Калимахових поетике на римски модернизам и књижевност Августовог доба.
4. Хеленистичко укрштање класичне са оријенталним културама. Оријентални хеленизам: *Нови завет*.
4. Феномен прозе у антици. Жанровска кретања и општи литерарноисторијски преглед.
5. Хеленистички еротско-авантуристички роман. Уметничка модификација на примеру Лонговог романа *Дафнис и Хлоја*.
6. Генеза сатире (сатуре) у антици. Грчка (Менипова дијатриба, Лукијан) и латинска сатира (Варон). Лукијан, *Дијалози*.
7. Сатира у доба Нерона (Сенека и Петроније). Петроније, *Сатирикон*.
8. Римска проза у 2. веку: Апулеј, *Златни магарац*.
9. Увод у византијску књижевност. Песничке форме и прозна традиција.
10. Византијска химнографија.
11. Средњовековна народна епика на западу.
12. Витешки роман, Кретјен де Троа, минезенгери.

ПРЕПОРУЧЕНА ДОДАТНА ЛИТЕРАТУРА

1. Мирон Флашар и Милан Будимир, *Преглед римске књижевности*, Научна књига, Београд, 1978.
2. Fanula Papazoglu, *Istorija helenizma*, Nauka i društvo, Beograd, 1995.
3. Lajonel Kason, *Biblioteke starog sveta*, Clio, Beograd, 2004.
4. Aleksandar Stipčević, *Povijest knjige*, Matica hrvatska, Zagreb, 2006.
5. Веселин Чајкановић, *Вергилије и његови савременици*, Српска књижевна задруга, Београд, 1930.
6. Владета Јанковић, *Насмејана животиња*, Књижевна заједница Новог Сада, Нови Сад, 1987.
7. Nortrop Frye, *Anatomija kritike*, Naprijed, Zagreb, 1979.
8. Ерих Ауербах, „Фортуната“, „Роландово наименовање за команданта заштитнице франачке војске“, „Полазак дворскога витеза“, *Mimesis*, Nolit, Beograd, 1978.
9. Mihail Bahtin, *O romanu*, Nolit, Beograd, 1989.
10. Јелеазар Мелетински, *Увод у историјску поетику епа и романа*, Српска књижевна задруга, Београд, 2009.
11. Јелеазар Мелетински, *Историјска поетика новеле*, Матица српска, Нови Сад, 1996.
12. Jelena Pilipović, *Orfejev vek*, Mali Nemo / Filološki fakultet u Beogradu, Pančevo/Beograd, 2005.
13. Цицерон, „Сципионов сан“, у: Цицерон, *Држава*, Плато, Београд, 2002.
14. Радмила Шалабалић, „Предоговор“, у: Петроније Арбитер, *Сатирикон*, СКЗ, 1976.
15. Ранко Козић, *Рођење романа из духа парафразе*, Филолошки факултет, Београд, 2012.
16. Wilfrid Harrington, *Uvod u Novi zavjet*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1983.
17. Џон Дрејн, *Увођење у Нови завет*, Клио, Београд, 2004.
18. Ханс Георг Бек, *Путеви византијске књижевности*, Српска књижевна задруга, Београд, 1967.
19. Сергеј С. Аверинцев, *Поетика рановизантијске књижевности*, Нолит, Београд, 1982.
20. Луј Бреје, *Vizantijska civilizacija*, Nolit, Beograd, 1976.
21. Виктор Жирмунски, „Историја западно-европских књижевности, Рани средњи век“, стр. 5–178, у: *Историја западно-европских књижевности*, Нолит, Београд, 1956.

22. *Povijest svjetske književnosti*, knj. 2, 1977, knj. 3, 1982, Mladost, Zagreb.
23. Аница Савић Ребац, „Платонска и хришћанска љубав“, *Хеленски видици*, СКЗ, Београд, 1966.
24. Deni de Ružmon, *Ljubav i zapad*, Službeni glasnik, Beograd, 2011.

ИСПИТНЕ ТЕМЕ

1. Плаутов однос према хеленским комедиографским изворницима.
2. Нова комедија у односу на палијату.
3. Теренцијева оригиналност у односу на хеленске изворнике.
4. Теренцијев књижевни однос према Плауту.
5. Лукрецијев филозофски спев.
6. Однос форме и садржаја код Лукреција.
7. Дидактички еп у антици.
8. Калимах и Катул.
9. Александријски утицај на латинске неотерике.
10. Катупово лирско посредништво и оригинално заснивање латинске лирике.
11. Форме Катупове поезије.
12. Специфичност Тибулове љубавне елегије.
13. Теме и смисао Проперцијево љубавне елегије.
14. Августов покушај религиозно-моралне обнове римског друштва и савремена латинска књижевност.
15. Облици, теме и обједињујући филозофски смисао Хорацијево лирике.
16. Реализам Хорацијево сатире.
17. Вергилијев књижевни однос према Хомеру.
18. Вергилијев књижевни однос према Теокриту.
19. Вергилијева модификација форме идиле у *Еклогама*.
20. Подземни свет у *Одисеји* и *Енеиди*.
21. Епска митологизација римске историје у *Енеиди*.
22. Митологема златног века у антици.
23. Форма епиграме.
24. Формално-тематска одређења Вергилијевог опуса.
25. Мотив куге у античкој књижевности.

26. Обрада мита о Орфеју код Вергилија и Овидија.
27. Овидијево еротско песништво.
28. Епистоларна форма код Овидија.
29. Овидијеве *Метаморфозе*.
30. Еротопатски митови у *Метаморфозама*.
31. Агонални митови у *Метаморфозама*.
32. Тема Рима код Овидија.
33. Утицај Сапфе на латинску лирику.
34. Оригиналноста латинске љубавне лирике.
35. Утицај нове комедије и идиле на Лонгов роман.
36. Стилскотематски развој хеленског и латинског романа.
37. Стилске и тематске одлике римске прозе.
38. Развој сатире у антици.
39. Менипеја у Лукијановом делу.
40. Менипска сатира и Петронијев роман.
41. Високо и ниско у Апулејевом роману.
42. Латинско беседништво.
43. Латинска историографија.
44. Хеленистичка својства новозаветне књижевности.
45. Парабола у *Новом завету*.
46. Епистоларна форма у *Новом завету*.
47. Модификација биографског жанра у *Новом завету*.
48. Профетске форме у библијској књижевности.
49. Византијска проза.
50. Византијска химнографија.
51. Витешка књижевност у средњем веку.
52. Народни епови у средњем веку.
53. Средњовековна еротологија у књижевности.